

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
végzése**

Az ügy száma: Pfv.VI.21.245/2023/2. szám

A tanács tagjai: Dr. Döme Attila a tanács elnöke

Dr. Farkas Antónia előadó bíró

Dr. Simonné dr. Gombos Katalin bíró

Dr. Madarász Anna bíró

Dr. Tibold Ágnes bíró

Az I. rendű felperes

A II. rendű felperes

A felperesek képviselője: Mizik Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Mizik Andrea ügyvéd)

Az alperes: alperes neve

Az alperes képviselője: Pozderka Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Pozderka Gábor ügyvéd)

A per tárgya: kártérítés megfizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: I. rendű felperes

A másodfokú bíróság neve és a felülvizgálni kért jogerős határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 41Pf.630.872/2023/12. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és határozatának száma:

Pesti Központi Kerületi Bíróság 5.P.51.370/2022/13. számú részítélet

Rendelkező rész

A Kúria a Pp. 409. § (2) bekezdés *a)* pontjára alapított felülvizsgálat engedélyezés iránti kérelmet visszautasítja, míg a Pp. 409. § (2) bekezdés *b)* pontjára alapított felülvizsgálatot megtagadja.

Megállapítja, hogy a le nem rótt 536.900 (ötszázharminchatezer-kilencszáz) forint engedélyezés iránti illeték az állam terhén marad.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] Az I. rendű felperes és a károkozó azonos munkáltató munkavállalói voltak. Az I. rendű felperes a munkáltató szervezésében gyakorlati oktatást végzett egy kamionon, a sofőrülésben a károkozó tanuló ült. Amikor az I. rendű felperes a kamion előtt kívánt áthaladni és a tehergépkocsi elejének közepéhez ért, a tanuló károkozó hirtelen gázt adott és elütötte. Az I. rendű felperes a kamion alá szorult és súlyos sérüléseket szenvedett el. A gépjármű az alperesnél rendelkezett érvényes kötelező felelősségbiztosítással, a balesetet üzemi balesetnek ismerték el.

[2] A felperesek keresetükben e káreseményből eredő vagyoni káraik és sérelemdíj megfizetésére kérték kötelezni az alperest a kötelező gépjármű felelősségbiztosítás alapján.

[3] Az elsőfokú bíróság részítéletével az I. rendű felperes keresetét elutasította és megállapította, hogy a káresemény nem vitatottan munkaviszonyban, munkavégzés keretében következett be. Hivatkozott a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:540.§-ára és úgy ítélte meg, hogy a bekövetkezett káreseményért a munkáltató tartozik kártérítési felelősséggel. Felhívta emellett a Ptk. 6:145. §-ában rögzített non-cumul szabályt is. Kifejtette, hogy szerződéses kapcsolat esetén a fél a kártérítési igényét akkor is a szerződésszegéssel okozott károkért való felelősség – jelen esetben a munkajogi felelősség – szabályai szerint érvényesítheti, ha a káresemény a kötelezett szerződésen kívül okozott károkért való felelősségét is megalapozza. Az elsőfokú bíróság hangsúlyozta, hogy a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 2. § (2) bekezdése és 342. § (3) bekezdése alapján a bíróság az előterjesztett jogcímhez kötve van.

[4] Az I. rendű felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság részítéletét a per főtárgya tekintetében helybenhagyta. A másodfokú bíróság pontosítással egyetértett az elsőfokú bíróság per főtárgya tekintetében hozott döntésével és jogi indokaival is. Felhívta a Ptk. 6:540. § (1) bekezdését és kifejtette, hogy a perbeli esetben a károkozó gépjárművezető a foglalkoztatására irányuló jogviszonyával összefüggésben okozta az I. rendű felperes kárát, aki e tekintetben – a munkáltatótól és a károkozótól eltérő – harmadik személynek minősül. Azt állapította meg, hogy volt szerződéses kapcsolat a károkozó gépjárművezető mint alkalmazott által okozott kár megtérítéséért felelős munkáltató és az I. rendű felperes között. Utalt arra is, hogy a Ptk. 6:145. §-a nem enged választást a károsult számára. Úgy foglalt állást, hogy a non-cumul elv nemcsak a Ptk.-ban szabályozott szerződéses kapcsolatok esetén alkalmazandó, mivel a munkajog is a magánjog része, annak egy speciális területe, ezáltal e tekintetben is ezt az elvet alkalmazni kell.

[5] A jogerős ítélet ellen az I. rendű felperes felülvizsgálati kérelmet és felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet terjesztett elő. Utóbbit a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 409. § (2) bekezdés a) és b) pontjára alapította.

[6] Felülvizsgálati kérelme szerint a jogerős ítélet sérti a Ptk. 2:52. § (1) bekezdését, 6:145. §-át, 6:470. §-át, 6:540. §-át, 6:519. §-át, 6:555. § (1) bekezdését, a Pp. 342. §-át, 346. § (5) bekezdését, valamint a kötelező gépjármű-felelősségbiztosításról szóló 2009. évi LXII. törvény (a továbbiakban: Kgf. tv.) 27. §-át és 28. § (1) bekezdését.

[7] Az engedélyezés iránti kérelmében a joggyakorlat egységének vagy továbbfejlesztésének a biztosítására hivatkozott. Állította, hogy megválaszolatlan kérdéseket vet fel a non-cumul szabály és az azzal kapcsolatos eltérő jogalkalmazói álláspont. Hangsúlyozta, hogy a Ptk. 6:145. § alkalmazása tekintetében nem alakult ki egységes joggyakorlat, nem egyértelmű, hogy meddig terjed az alkalmazási köre, lehet-e a jogágon kívüli jogviszonyok kapcsán is alkalmazni. E körben állította, hogy a Ptk. 6:145. § által szabályozott non-cumul szabály kizárólag a polgári jogviszonyokon belül értelmezhető, nem

lehet kiterjeszteni egy polgári jogon belüli, valamint egy polgári jogon kívüli, nevezetesen munkajogi felelősségi alakzat egymással való viszonyára. Rámutatott arra, hogy a Ptk. automatikusan nem, hanem csupán azon szabályok esetében tekinthető a Munka Törvénykönyve (a továbbiakban: Mt.) mögöttes szabályainak, amelyeket az Mt. kifejezetten nevesít, ezek között pedig nem szerepel a Ptk. 6:145. §. Érvelése szerint a non-cumul szabály kiterjesztő értelmezésének a kizártságát erősíti az is, hogy míg a Ptk. szerinti deliktualis felelősség esetén a tényleges károkozó aktív magatartását kell vizsgálni, addig az Mt. szerinti kárfelelősség szabályai alapján a munkáltató passzív magatartása vizsgálendő. Rámutatott arra is, hogy amennyiben nem lett volna munkavállalója a károkozó munkáltatójának, úgy minden további nélkül érvényesíthetett volna kártérítési igényt a veszélyes üzemi felelősség szabályai szerint.

[8] Az engedélyezés iránti kérelmében az I. rendű felperes kifejezetten indokoltnak és szükségszerűnek tartotta a joggyakorlat egységesítését és egyértelműsítését abban a kérdésben, hogy a rendelkezési jog és a jogcímhez kötöttség miatt a károkozó vagy helyette a biztosító közvetlenül miért nem perelhető. Álláspontja szerint a jogkérdés jelentős súlya és társadalmi jelentősége indokolja a befogadást a fenti kérdésekben, valamint abban, hogy a Kgyb. tv. hatálya alá tartozó károkozás esetén ius specialeként csak és kizárólag a Kgyb. tv. által szabályozott felelősségi alakzat szerint kell-e elbírálni a jogvitát, illetőleg a non-cumul szabály – egyéb jogszabálysértés hiányában – méltányossági alapon áttörhető-e. Érvelése szerint ezen jogkérdés olyan súllyal és társadalmi jelentőséggel rendelkezik, amely önmagában indokoltá teszi a befogadás engedélyezését.

[9] A felülvizsgálat az I. rendű felperes által megjelölt okokból nem engedélyezhető.

[10] Az I. rendű felperes a felülvizsgálat engedélyezésének jogszabályi alapjaként a Pp. 409. § (2) bekezdés *a)* és *b)* pontjait jelölte meg. A Kúria az I. rendű felperes engedélyezés iránti kérelmét a Pp. 411. § (1) bekezdése alapján bírálta el, szem előtt tartva a kérelemhez kötöttség [Pp. 2. § (2) bekezdés] perjogi szabályát, amelyből következően – miként azt a felülvizsgálat engedélyezésével összefüggésben az 1/2021. (VII. 12.) PK vélemény (a továbbiakban: PK vélemény) 6. pontjában értelmezte – a Kúria a felülvizsgálatot kizárólag a fél által megjelölt okból engedélyezheti. Erre figyelemmel a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet a Kúria az I. rendű felperes által hivatkozott engedélyezési okok keretén belül vizsgálta.

[11] A felülvizsgálat engedélyezése, az eljárás Kúria előtti, elkülönülő, önálló kérelemre induló és a kérelem elbírálásával befejeződő szakasza, amelyet csak eredményessége esetén követ a felülvizsgálati kérelem érdemi vizsgálata.

[12] Az I. rendű felperes az engedélyezés iránti kérelmét egyrészt a Pp. 409. § (2) bekezdés *a)* pontjára alapította, a joggyakorlat egységének vagy továbbfejlesztésének a biztosítására hivatkozott. A Pp. 410. § (2) bekezdés *c)* pont *ca)* alpontja a kérelem kötelező tartalmi elemeként előírja azoknak az okoknak a megjelölését, amelyek a joggyakorlat egységének vagy továbbfejlesztésének biztosítása érdekében indokolják a felülvizsgálat engedélyezését. A Kúria ezen jogszabályi rendelkezéseket a PK vélemény 1. pontjában akként értelmezte, hogy azok alapján a felülvizsgálat akkor engedélyezhető, ha a jogerős ítélet olyan elvi jelentőségű jogkérdést vet fel, amellyel kapcsolatban a Kúria jogegységi határozatban, az általa a Bírói Határozatok Gyűjteményében közzétett határozatában még nem foglalt állást, továbbá ezen jogkérdés megítélésében a bírói gyakorlat nem egységes, vagy a joggyakorlattól eltérő bírói döntés megismétlődésének, ezzel a joggyakorlat egysége megbomlásának a veszélye áll fenn. Ha a fél erre az engedélyezési okra hivatkozik, az engedélyezés alapjául szolgáló eltérő bírói döntéseket az engedélyezés iránti kérelmében egyértelműen azonosítható módon – legalább a határozatot hozó bíróság nevének és a határozat számának feltüntetésével – meg kell jelölnie. A fél kizárólag másodfokon jogerőre

emelkedett, vagy legfelsőbb bírósági döntésekre hivatkozhat engedélyezés iránti kérelmében, kizárva ezzel annak a lehetőségét, hogy a nem végleges, a perorvoslati bíróság hatására utóbb változó ítéletek alapozzák meg a felülvizsgálat engedélyezését [Kúria Pfv.I.20.328/2020/3.; PK vélemény 1. pont].

[13] A Pp. 410. § (2) bekezdése tartalmazza az engedélyezés iránti kérelem kötelező tartalmi elemeit, amelyek hiánya a Pp. 410. § (4) bekezdése alapján a kérelem visszautasításának következményét vonja maga után. A Pp. 411. § (1) bekezdéséből megállapíthatóan ugyanis a Kúria csak abban az esetben vizsgálja érdemben az engedélyezés iránti kérelmet és dönt annak engedélyezéséről vagy megtagadásáról, ha az érdemi elbírálásra alkalmas, vagyis eleget tesz a Pp. 410. § (2) bekezdésében írtaknak.

[14] Az I. rendű felperes a Pp. 409. § (2) bekezdés *a)* pontjára alapított kérelme kapcsán mind a joggyakorlat egységének mind pedig annak továbbfejlesztésének biztosítása érdekében előterjesztette az engedélyezés iránti kérelmét. Ha a fél a Pp. 409. § (2) bekezdés *a)* pontjának első fordulatára mint engedélyezési okra hivatkozik, az engedélyezés alapjául szolgáló eltérő bírói döntéseket az engedélyezés iránti kérelmében egyértelműen azonosítható módon – legalább a határozatot hozó bíróság nevének és a határozat számának feltüntetésével – meg kell jelölnie. Bár az I. rendű felperes az engedélyezés iránti kérelmében állította, hogy az új Ptk. hatálybalépése óta a non-cumul szabály értelmezésével kapcsolatban eltérő a jogalkalmazás, azonban eltérő bírói döntéseket nem jelölt meg, amely kizárja a joggyakorlat egységének a biztosítása érdekében történő engedélyezést.

[15] A Pp. 409. § (2) bekezdés *a)* pontjának második fordulata abban az esetben teszi lehetővé a felülvizsgálat engedélyezését, ha az a joggyakorlat továbbfejlesztése érdekében indokolt. A Kúria a joggyakorlat továbbfejlesztésének szükségességére figyelemmel a felülvizsgálatot akkor engedélyezi, ha a jogerős ítélet által felvetett elvi jelentőségű jogkérdésben a bírói gyakorlat már kialakult és egységes ugyan, annak követése azonban a körülmények változására tekintettel nem támogatható. A Pp. 409. § (2) bekezdés *a)* pont második fordulata szerinti joggyakorlat továbbfejlesztésének szükségességére akkor hivatkozhatnak a felek, ha egy elvi kérdésben a bírói gyakorlat már kialakult és egységes ugyan, de e gyakorlat követése a továbbiakban változatlan formában nem támogatható, figyelemmel például a társadalmi vagy gazdasági viszonyok megváltozására, vagy arra, hogy a jogszabályokban változás következett be, amely kétséggé teszi, hogy a meglévő iránymutatások továbbra is irányadók lehetnek. (PK vélemény 2. pont és indokolása, Kúria Pfv.V.20.826/2021/2.) Az I. rendű felperes felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmében nem jelölt meg olyan korábbi bírói gyakorlatot, amely e kérdésben ne lenne fenntartható. A felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelem tartalmi hiányossága miatt pedig nincs helye hiánypótlásnak (PK vélemény 8. pont, Kúria Gfv.VI.30.215/2023/3., Pfv.VI.21.216/2022/2., Pfv.II.21.147/2021/2.).

[16] Mivel az I. rendű felperes engedélyezés iránti kérelme a jogszabályi követelményeknek nem felelt meg, a Kúria a Pp. 409. § (2) bekezdés *a)* pontjára alapított felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet a Pp. 410. § (4) bekezdése alkalmazásával visszautasította.

[17] Jelen ügyben a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelemben előadottak alapján a Pp. 409. § (2) bekezdés *b)* pontjában foglalt követelmények sem teljesültek.

[18] A Pp. 409. § (2) bekezdés *b)* pont első fordulata akkor teszi lehetővé a jogerős ítélet felülvizsgálatát, ha a vizsgált jogkérdés az egyedi ügyön – különleges súlyára tekintettel – túlmutat. Előfordulhat, hogy – az előző pontban elemzett esetköröktől eltérően – nem alakult

ki széttartó bírói gyakorlat, a joggyakorlat továbbfejlesztésére sincs szükség, de a felülvizsgálati kérelem olyan jogértelmezési kérdést tartalmaz, amellyel kapcsolatban a Kúria korábban még nem foglalt állást. Ezekben az esetekben azonban az is szükséges a felülvizsgálat engedélyezéséhez, hogy valamilyen további – általában a jogegységgel, illetve közvetetten a jogbiztonsággal kapcsolatba hozható – fontos ok fennálljon, és ennek folytán a Kúria iránymutatása váljon szükségessé. A Kúria a felvetett jogkérdés különleges súlyára figyelemmel a felülvizsgálatot egyebek mellett akkor engedélyezi, ha a jogkérdés nagy számban előforduló új típusú ügyben merült fel (PK vélemény 3. pont első mondata). A Kúriának nincs tudomása arról, hogy az engedélyezés iránti kérelemben felvetett jogkérdés más, hasonló tényálláson alapuló ügyekben is felmerült volna, erre az I. rendű felperes sem hivatkozott.

[19] A Pp. 409. § (2) bekezdés *b)* pont második fordulata szerint a felülvizsgálat akkor engedélyezhető, ha a fél által állított jogszabálysértés vizsgálata a felvetett jogkérdés társadalmi jelentősége miatt indokolt. Társadalmi jelentősége van az olyan jogkérdéseknek, amelyek a társadalom széles körét közvetlenül vagy közvetett módon érintik. Nagy társadalmi jelentősége lehet egy jogkérdésnek akkor is, ha a jogsértő gyakorlat fenntartása másokat is a jogsértő gyakorlat folytatására ösztönözhet. (PK vélemény 3. pont második mondata és indokolása.)

Az I. rendű felperes engedélyezés iránti kérelme alapján nem állapítható meg a fenti követelmények fennállta, a Pp. 409. § (2) bekezdés *b)* pontját megalapozó, a PK vélemény 3. pontja szerinti érvelést – így azt, hogy a jogkérdésként előadottak az egyedi ügyön miért mutatnak túl, illetve azok a társadalom széles körét mennyiben érintik – nem adott elő. Jelen esetben az I. rendű felperes ugyanis olyan jogkérdésekben kérte a Kúria iránymutatását, amely nyilvánvalóan nem érinti a társadalom széles körét, hiszen kifejezetten ritkán fordul elő olyan eset, amikor a károkozó és a károsult munkáltatója azonos, a munkáltató és a károkozó alkalmazottja is biztosított kötelező gépjármű felelősségbiztosítás keretében és a károkozó az igényét a veszélyes üzemi felelősségre kívánja alapítani. Erre figyelemmel ebben az esetben a jogkérdések egyedi ügyön túlmutató jellegét az I. rendű felperes nem tudta alátámasztani. A fél részére értelmezést igénylő kérdések felvetése pedig önmagában nem alapozhatja meg a jogerős határozat jogereje feloldásának lehetőségét magában hordozó felülvizsgálat engedélyezését (Kúria Pfv.I.20.834/2019/2.). Mindezek alapján az I. rendű felperes által felvetett non-cumul elv alkalmazhatóságának megítélése nem szolgálhat a Pp. 409. § (2) bekezdés *b)* pontja szerinti felülvizsgálat engedélyezése alapjául, hiszen ebben az esetben az egyedi ügyön nem mutat túl, és ezáltal nyilvánvalóan nem érinti a társadalom széles körét sem (Kúria Pfv.V.20.942/2021/5.).

[20] Fentiek alapján az I. rendű felperes kérelmében hivatkozott okokból a felülvizsgálat nem volt engedélyezhető, ezért a Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálatát a Pp. 411. § (1) és (2) bekezdése szerint megtagadta.

[21] A Kúria a jogerős ítélet végrehajthatóságának felfüggesztése iránti I. rendű felperesi kérelemről – a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelem visszautasítására és megtagadására tekintettel – nem határozott.

[22] Az I. rendű felperes az illetékre is kiterjedő költségmentességben részesült, ezért az engedélyezés iránti kérelemnek az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 50. § (2a) bekezdés *a)* pontja szerinti illetékét a Pp. 95. § (1) bekezdés *c)* pontja alapján az állam viseli.

[23] A Kúria a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelemről a Pp. 411. § (1) bekezdés alapján tárgyaláson kívül határozott.

[24] A végzés elleni felülvizsgálatot a Pp. 407. § (1) bekezdés *d)* pontja zárja ki.
Budapest, 2024. március 6.

Dr. Döme Attila s.k. a tanács elnöke Dr. Farkas Antónia s.k. előadó bíró Dr. Simonné dr.
Gombos Katalin s.k. bíró Dr. Madarász Anna s.k. bíró Dr. Tibold Ágnes s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő